

05.02.2026 р.

Питання: «Виконання заходів з імунопрофілактики закладами охорони здоров'я області в 2025 р. та завдання на 2026 році».

Володимир ЖДАНОВ – генеральний директор ДУ «Луганський ОЦКПХ МОЗ»

(слайд 2) Загальні умови

У зв'язку з військовими діями, тимчасовою окупацією області близько 200 тисяч мешканців стали внутрішньо переміщеними особами, з них 41 тисяча дитячого населення. ЗОЗ перемістилися в інші міста України нерівномірно, у зв'язку з відсутністю умов частина не відновила вакцинацію, 5 ЗОЗ припинили роботу, відбулося скорочена чисельність персоналу ЦПМСД та кількості осіб, що уклали декларації. Проте робота по відновленню щеплень населенню не припинялась.

(слайд 3) Динаміка відновлення щеплень населенню області відбувалася наступним чином:

2023 рік - ЦПМСД області релоковані в інші регіони України, проводиться робота щодо обладнання кабінетів щеплень, навчання медичного персоналу з питань імунопрофілактики. Складається логістичний маршрут отримання імунобіологічних препаратів в ОЦКПХ за місцем їх розташування. Отримання імунобіологічних препаратів в інших ОЦКПХ узгоджується з МОЗ України. Проводиться комунікаційна робота з колегами інших ОЦКПХ. Складається алгоритм дій ЗОЗ щодо відновлення щеплень.

2024 рік - 7 ЦПМСД області почали проводитися планові профілактичні щеплення дорослому населенню проти дифтерії та правця, відновлюється робота 2 пунктів щеплень проти COVID-19

(слайд 4) 2025 рік - 8 ЦПМСД області проводять щеплення, в тому числі відновлено проведення щеплень дитячому населенню (5 - у м. Рівне; 2 - у м. Дніпро та Дніпропетровській області; 1 - у Київській області). У всіх закладах функціонують пункти щеплення проти COVID-19. Заклади забезпечені сучасним холододовим обладнанням.

Працює 73 сімейних лікарів. Задекларованого населення на кінець року, за даними ЗОЗ - 51165, у т.ч. дітей-9357. Активних декларацій набагато більше. Договір з НСЗУ уклали 9 ЦПМСД, з них відновили щеплення - 8 (не відновлено Попаснянський ЦПМСД) .

2024 рік Кількість щеплень - 687 у тому числі дитячому населенню - 30

2025 рік Кількість щеплень - 1537 у тому числі дитячому населенню – 596

(слайд 5) Відновлення імунопрофілактики координувалося відділом імунопрофілактики ДУ «Луганський ОЦКПХ МОЗ» відповідно до нормативно-правової бази України за наступними напрямками:

- організаційно-методичний (організація виконання заходів з вакцинопрофілактики, консультативна допомога ЗОЗ тощо);
- інформаційно-аналітичний (моніторинг показників вакцинопрофілактики населення, підготовка інформаційно аналітичних листів, довідок тощо);
- профілактично-просвітницький (проведення освітніх заходів, комунікація з питань імунопрофілактики)

(слайд 6) Розпорядженням голови ОДА – начальника ОВА від 12.03.2024 року №75 затверджена **Регіональна стратегія розвитку імунопрофілактики та захисту населення Луганської області від інфекційних хвороб**, яким можна запобігти шляхом імунопрофілактики та оперативний план з її реалізації на 2024-2025 роки та оперативний план з її реалізації у 2024-2025 рр

(слайд 7) Питання виконання регіональної Стратегії розглядалися на засіданні ТЕБ та НС: Протокол №2 від 24.07.2025 року «Про заходи щодо стабілізації епідемічної ситуації з керованих інфекцій серед населення Луганської області», затверджений План заходів щодо посилення епіднагляду та готовності реагування на спалах кору населення Луганської області». На засіданні Координаційної ради з питань громадського здоров'я: Рішення №2 від 09.09.2025 року «Про виконання заходів з профілактики інфекцій, що передаються заходами імунопрофілактики».

Зараз розроблено проєкт Регіонального Операційного плану реалізації Стратегії у 2026-2028 роках відповідно до Національного Операційного плану заходів з реалізації у 2026—2028 роках Стратегії розвитку імунопрофілактики та захисту населення від інфекційних хвороб, яким можна запобігти шляхом проведення імунопрофілактики, на період до 2030 року, затвердженого Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 17 грудня 2025 р. № 1438-р. та за підсумками виконання в 2024-2025 рр.

(слайд 8) Враховано що Національним планом на регіональному рівні передбачено проведення протягом 2026-2028 років наступних заходів:

- надання послуг з імунізації у важкодоступних районах і на прифронтових територіях для ВПО виїзними (мобільними) бригадами із проведення профілактичних щеплень;
- посилення готовності управляти «холодовим» ланцюгом в умовах надзвичайних ситуацій;
- здійснення комунікаційних заходів, спрямованих на підвищення рівня обізнаності населення про ризики поширення вакцинокерованих захворювань;
- забезпечення підвищення рівня охоплення профілактичними щепленнями цільових груп населення за віком відповідно до Календаря профілактичних щеплень в Україні;

(слайд 9) - активізація практики самостійного звернення населення в разі настання несприятливих подій після імунізації/туберкулінодіагностики шляхом заповнення відповідної форми на офіційному веб-сайті державного підприємства «Державний експертний центр Міністерства охорони здоров'я»;

- розроблення операційного плану заходів з реалізації у 2029 і 2030 роках.

Всі ці заходи та подальші перспективи розвитку імунопрофілактики населення Луганської області вже адаптовані в проєкт Регіонального плану,

який ми відправимо на розгляд всім учасникам засідання, чекаємо на зауваження, передбачено урахувати пропозиції всіх зацікавлених сторін з тим щоб його затвердити до кінця першого кварталу 2026 року.

(слайд 10) Завдяки командній формі роботи ДООЗ Луганської ОДА, ДУ «Луганський ОЦКПХ МОЗ» та ЗООЗ області встановлений ефективний зворотній зв'язок та взаємообмін інформацією. Щокварталу проводяться спільні наради з питань імунопрофілактики. За 2025 рік проведено 5 сумісних нарад на яких розглядалися питання взаємодії ЦПМСД з регіональними ЦКПХ, дотримання «холодового» ланцюга, планування та звітності тощо..

(слайд 11) Моніторинг та аналіз показників щодо імунізації населення.

Програма «УкрВак 08» на регіональному рівні не функціонує. Проте ЦПМСД області, які відновили щеплення, інтегровані до програми «УкрВак 08» на рівні ОЦКПХ, де отримують імунобіологічні препарати, а також до звітності у системі «МедДата».

З метою проведення внутрішньообласного моніторингу та координації імунопрофілактики на регіональному рівні, ЗООЗ області надають щомісячну інформацію про проведені щеплення до ДУ «Луганський ОЦКПХ МОЗ».

(слайд 12) За результатами щомісячного аналізу отриманих даних надсилаються інформаційно-аналітичні листи на ДООЗ Луганської ОДА та керівникам ЦПМСД.

На початок 2025 року планувалися лише щеплення дорослому населенню та підліткам проти дифтерії та правця. Ці показники перевиконані, на кінець року проведена корекція плану в сторону збільшення, а також проведена корекція з урахуванням щеплень дитячому населенню.

(слайд 13) Загалом протягом 2025 року закладами охорони здоров'я Луганської області проведено 1537 щеплень, що в 2,2 рази перевищує кількість щеплень у 2024 році. 81% проведених щеплень – це планові щеплення. З 2025 року почали плануватися та проводитися щеплення дитячому населенню, проведено 596 щеплень. З числа планових рутинних щеплень дитячому населенню проведено 47 щеплень проти кашлюка, дифтерії правця, 147 щеплень проти дифтерії та правця, 223 проти поліомієліту (176 ОПВ та 47 ІПВ), 34 проти гемофільної інфекції, 36 проти гепатиту В, 73 проти кору, паротиту та краснухи). Доросле населення отримало 680 щеплень проти дифтерії та правця. Відновлена робота пунктів щеплень проти COVID-19. Кількість проведених щеплень за рік становить 218 : КНП Лисичанської міської ради «ЦПМСД №2»-60, «Старобільський ЦПМСД»-54, КНП «Сіверськодонецький ЦПМСД» -36, КНП Лисичанської міської ради «ЦПМСД №1»-21, КНП «Троїцький ЦПМСД». -19, КНП «Біловодський ЦПМСД» -16 ; КНП «Кремінський ЦПМСД» -12.

Також проведено 12 щеплень проти папіломавірусної інфекції, 15 - проти пневмококової інфекції, проти ротавірусної інфекції - 21, проти менінгококової інфекції - 4, проти повітряної віспи - 2, проти вірусного гепатиту А - 1, проти вірусного гепатиту В (дорослі) - 9, проти грипу - 13.

(слайд 14) Частина населення області продовжує отримувати щеплення в інших ЦПМСД країни. Сімейні лікарі ЗООЗ області інформують про терміни

проведення планових щеплень, зворотнім зв'язком отримують інформацію про проведені щеплення та аналізують щоквартально охоплення щепленнями задекларованого населення, з урахуванням щеплень, проведених в інших закладах охорони здоров'я, за формою, запропонованою ДУ «Луганський ОЦКПХ МОЗ». Загальна кількість запрошених за рік на щеплення становила 11163 особи, з них проведено щеплень 3812 особам (щеплено 2292 дитини та 1520 дорослих). Можна зазначити, що заходи з імунопрофілактики проводяться в ЗОЗ області та мають загальну позитивну динаміку у порівнянні з показниками 2024 року. Найбільш ефективною робота в цьому напрямку проводиться КНП «Сіверськодонецький ЦПМСД».

Показники охоплення плановими щепленнями населення у розрізі ЦПМСД області за 2025 рік (з урахуванням щеплень, проведених в ЗОЗ інших областей).

№	Найменування ЦПМСД	Запрошено	Щеплено
1.	КНП «Сіверськодонецький ЦПМСД»	4917	1352
2.	КНП «Лисичанській ЦПМСД №1»	1095	841
3.	КНП Лисичанській ЦПМСД №2»	803	495
4.	КНП « Рубіжанський ЦПМСД»	3218	533
5.	КНП «Старобільський ЦПМСД»	298	288
6.	КНП «Біловодський ЦПМСД»	375	104
7.	КНП «Кремінський ЦПМСД»	245	106
8.	КНП «Троїцький ЦПМСД»	25	12
9.	КНП « Попаснянський ЦПМСД»	85	17
10.	КНП «Сватівський ЦПМСД»	102	64

(слайд 15) З 1 січня 2026 року набув чинності наказ Міністерства охорони здоров'я України від 05.03.2025 №396 «Про внесення змін до Календаря профілактичних щеплень в Україні». **Оновлення Календаря щеплень** є стратегічним кроком, спрямованим на зміцнення системи громадського здоров'я як важливого компонента національної безпеки України. Такий крок є невід'ємною частиною євроінтеграційного курсу України. Оновлення календаря є виконанням ключових національних стратегічних документів, у тому числі Операційного плану реалізації у 2023-2025 роках Стратегії розвитку імунопрофілактики та захисту населення від інфекційних хвороб, яким можна запобігти шляхом проведення імунопрофілактики, на період до 2030 року, затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 01 червня 2023 року № 562.

Зупинюсь більш детально на змінах в Національному календарі щеплень які відбулися для того, щоб:

- він відповідав європейським та світовим стандартам;
- актуалізована схема вакцинації забезпечувала захист дітей проти небезпечних інфекцій в той час, коли вони є найбільш уразливими;
- зменшити кількість ін'єкцій, завдяки використанню комбінованих вакцинальних препаратів;
- застосовувались найсучасніші та найбезпечніші вакцини.

- Тепер Календар передбачає захист проти 11 інфекційних хвороб замість 10: гепатит В, туберкульоз, кір, епідемічний паротит, краснуха, дифтерія, правець, кашлюк, поліомієліт, ХІВ-інфекція, ВПЛ-інфекція.
- До графіку щеплень введено **вакцинацію проти вірусу папіломи людини (ВПЛ)**. Сімейство ВПЛ налічує близько 200 типів вірусу, близько 40 з яких передаються статевим шляхом. Небезпека ВПЛ полягає в тому, що деякі його типи є онкогенними. Щеплення від ВПЛ – це ефективний спосіб захистити від низки серйозних захворювань. Вакцинація запобігає інфікуванню найбільш поширеними та онкогенними типами ВПЛ, що значно знижує ризик розвитку онкологічних захворювань. За даними ВООЗ, безоплатне однократне щеплення проти ВПЛ для дівчат відповідно до національного календаря проводиться у 84 країнах. Загалом вакцинація проти ВПЛ включена до національних програм імунізації 149 країн світу. Закуплена зараз МОЗ України вакцина має торговельну назву «Гардасил» і виробляється американською компанією Merck Sharp & Dohme (MSD). Вона формує захист від дев'яти типів ВПЛ, включно з високоонкогенними типами 16 та 18. Наразі, в 2026 році, коштом держави ця вакцина буде доступна для дівчаток 12-13 років (точніше, віком від 12 років до 13 років 11 місяців 29 днів).
- **Вакцина проти туберкульозу (БЦЖ)** тепер буде вводитися в пологовому стаціонарі не на 3-5 добу життя немовляти, а вже за 24 години після народження. По-перше, це відповідає рекомендації Всесвітньої організації охорони здоров'я “проводити вакцинацію БЦЖ немовлятам після народження або якомога швидше після народження, що є одним з ключових елементів стратегії боротьби з туберкульозом”. Наразі цю стратегію застосовують в 79 країнах світу. По-друге, це значно спрощує життя породіллі. Адже відповідно до сучасних стандартів надання медичної допомоги при неускладнених пологах рекомендовано не затримувати жінок в пологових будинках, а виписувати якомога раніше (за умови, що стан немовляти та матері це дозволяє). Тому зміни до Календаря спрощують процес отримання БЦЖ та запобігають подальшому пошуку її у поліклініках. По-третє, наразі під час військових дій дуже часто виникають ситуації, коли породіллі через “прильоти” у пологові стаціонари евакуюються до інших лікарських установ, що ускладнює отримання БЦЖ новонародженими. Саме тому оптимальним є введення БЦЖ через 24 години після народження. Також за умови відсутності відомих контактів з хворими на туберкульоз щеплення БЦЖ без попередньої проби Манту або квантиферонового тесту можна буде проводити не до 2-х, а до 7-ми місяців життя дитини. Акцентується увага - якщо дитина не отримала своє щеплення в пологовому стаціонарі, то може й має отримати його до виповнення 18 років – за умови, що проба Манту або квантифероновий тест є негативними. З'явилася можливість вводити БЦЖ одночасно з іншими вакцинами враховуючі що немає жодного

наукового підґрунтя для розділення введення БЦЖ та інших вакцин. Відповідно до позиції ВООЗ по туберкульозу, “введення БЦЖ разом з іншими вакцинами для рутинної дитячої імунізації є безпечним”.

- Гармонізовано схеми вакцинації **проти гепатиту В, кашлюку, дифтерії, правця, поліомієліту, НІВ-інфекції та поліомієліту**: тепер первинний курс щеплень проти всіх цих інфекцій буде проводитися за **єдиною схемою 2-4-6-18 місяців**. При цьому конкретизовано перелік обставин, за яких немовля обов'язково має отримати “нульову” дозу вакцини проти гепатиту В в пологовому стаціонарі. Єдина схема вакцинації спрощує отримання щеплення дітьми: зменшує кількість візитів до медзакладу, прибирає необхідність пошуку батьками необхідних вакцин з певною кількістю компонентів (у випадках, коли батьки бажають придбати вакцини самостійно) та відкриває можливість для закупівлі комплексних 6-компонентних вакцин коштом державного бюджету.
- Змінено графік вакцинації **проти кору, епіпаротиту та краснухи**: перша доза вакцини вводиться, як і раніше, в 12 місяців, а вік введення другої дози змінено на 4 роки. Це необхідно, аби діти сформували повний захист проти названих інфекцій вже в дитячому садочку.
- Здійснено повний перехід на **інактивовану поліомієлітну вакцину (ІПВ)**: тепер для всіх доз проти поліомієліту буде вводиться вакцина ІПВ (раніше вона використовувалася лише для перших двох доз). Курс вакцинації проти поліомієліту складатиметься з 5-ти доз: ревакцинацію проти поліомієліту в 14 років буде відмінено. Така стратегія відповідає рекомендаціям ВООЗ для європейського регіону та сприяє формуванню надійного захисту проти всіх трьох типів поліовірусу.

Вакцинування згідно з оновленим Календарем розпочалося з 1 січня 2026 року. Відповідно до даних МОЗ України, нестачі вакцин для вакцинації за Календарем не очікується.

На сьогодні заклади охорони здоров'я Луганської області вже **почали впровадження оновленого Календаря щеплень**. Зокрема, центри первинної медико-санітарної допомоги області, що релоковані у м.Рівне та м. Кам'янське Дніпропетровської області, оперативно визначили потребу у вакцину проти ВПЛ, отримали її та провели щеплення дівчаткам 12-13 років. Перші щеплення були проведені КНП «Старобільський ЦПМСД», КНП Лисичанської міської ради «Центр первинної медико-санітарної допомоги №2» та КНП «Сіверськодонецький ЦПМСД».

(слайд 16) Для покращення доступності надання послуг з імунізації внутрішньо переміщеним особам в ЗОЗ області сформовані **мобільні бригади для проведення щеплень**. Проведено 16 виїздів в ХАБи, шелтери, центри життєстійкості громад Луганської області. Мобільними бригадами щеплено 125 осіб.

(слайд 17) Фахівці ЦПМСД області залучаються щорічно до навчання з питань імунопрофілактики.

- Навчання медичного персоналу ЗОЗ області з імунопрофілактики здійснюється у режимі офлайн в ОЦКПХ, за місцем релокації та в режимі онлайн ДУ «Луганський ОЦКПХ МОЗ».
- Протягом 2025 року навчання пройшли 92 фахівця, у тому числі 50 медичних фахівців прийняли участь у онлайн тренінгах ДУ «Луганський ОЦКПХ МОЗ» Сертифіковані 2 тренера (1 від Луганського ОЦКПХ та 1 від ДОЗ) які провели 2 тренінги для фахівців ЗОЗ Луганської області, навчено 50 медичних працівників (29 лікарів та 21 середніх медичних працівників первинної ланки).

(слайд 18) ДУ «Луганський ОЦКПХ МОЗ» приймає участь у всіх інформаційних кампаніях на національному рівні, зокрема Українського тижня імунізації 2025, впровадження оновленого Календаря щеплень. На сайті та у Фейсбуці на сторінці ДУ «Луганський ОЦКПХ МОЗ» протягом року висвітлювалися питання щодо профілактики вакцинокерованих інфекцій та ділилися досвідом та досягненнями наших закладів. Підготовлено та розміщено 97 публікацій.

Питання вакцинопрофілактики висвітлюються на сторінках ЗОЗ області. Фахівці ЗОЗ та Луганського ОЦКПХ прийняли участь в онлайн -уроках під час Тижня імунізації в закладах освіти Луганщини.

(слайд 19) Здійснюється постійний моніторинг стану холодового ланцюга та умов зберігання імунобіологічних препаратів.

- ДУ «Луганський ОЦКПХ МОЗ» розроблена Анкета моніторингу заходів щодо забезпечення «холодового ланцюга» та проведено анкетування всіх закладів, які проводять щеплення.
- 7 пунктів щеплень ЗОЗ області забезпечені сучасним холодовим обладнанням, термоконтейнерами та електронними приладами для контролю температури. Забезпечено проведення поточного контролю температури зберігання імунобіологічних препаратів
- визначена потреба у додатковому холодильному обладнанні на 2026 рік для КНП Лисичанської міської ради «ЦПМСД №2», що відновив роботу з жовтня 2025 року. Проведено перемовини с ЮНІСЕФ з постачання 2 холодильників, питання майже вирішено, зараз оформлюються документи по передачі. Фахівці ОЦКПХ активно продовжують комунікувати з представництвом ЮНІСЕФ щодо технічної допомоги з забезпеченості холодовим обладнанням.

З метою надання консультативної допомоги закладам на робочих місцях та моніторингу якості експлуатації отриманого холодового обладнання 21 - 22 січня 2026 року були проведені візити консультанта по нашій області від Представництва ЮНІСЕФ до КНП «Сіверськодонецький ЦПМСД» (релокований у м. Кам'янське Дніпропетровської області) та КНП «Центр первинної медико-санітарної допомоги» Рубіжанської міської ради (релокований у м. Дніпро). В ході візиту була дана позитивна оцінка роботи закладів з вакцинації, відмінний стан ведення документації, розробки та застосування СОПів, дотриманню «холодового» ланцюга, використання ІБП.

Фахівці наших закладів поділилися досвідом та результатами роботи, мали змогу отримати кваліфіковану допомогу на робочих місцях у вирішенні проблем, які виникають у сучасних умовах, отримати відповіді на питання. Дуже дякую керівництву та колективу Центрів за проведену роботу.

(слайд 20) При формуванні перспективних обсягів профілактичних щеплень на 2026 рік враховуються узгоджені структурними підрозділами з питань охорони здоров'я обласних, Київської міської державної адміністрації обсяги щеплень від усіх закладів охорони здоров'я та фізичних осіб - підприємців, які одержали ліцензію на право провадження господарської діяльності з медичної практики та здійснюють заходи з імунопрофілактики.

Визначення вихідних даних чисельності вікових груп населення проводити відповідно до даних кількості задекларованого населення, а у прифронтових областях вихідні дані чисельності вікових груп населення визначається відповідно до кількості населення за даними надавачів медичних послуг.

При визначенні контингентів осіб, які планується щепити у 2026 році враховуються відомості, отримані із первинної облікової документації складеної за формою № 063/о «Карта профілактичних щеплень»,

З урахуванням викладених принципів планування 29 грудня 2025 року проведена сумісна нарада (ДОЗ, ЦКПХ, ЗОЗ) щодо планування щеплень на 2026 рік з урахуванням змін до календаря щеплень та корегування планів за 2025 рік. Протягом січня ЦПМСД проводили планування, здійснювалися консультації. На сьогодні 9 ЗОЗ області (у т.ч. і Попаснянський ЦПМСД) провели планування, надали перспективні обсяги до ОЦКПХ, де отримують вакцини та до Луганського ОЦКПХ для формування внутрішньо обласного перспективного обсягу щеплень на 2026 рік.

(слайд 21) Завдання на 2026 рік:

- Відновлення імунізації у всіх ЦПМСД області, що мають договір з НСЗУ;
- Обладнання сучасним холодним обладнанням КНП Лисичанської міської ради ЦПМСД №2 та другого пункту щеплень КНП «Сіверськодонецький ЦПМСД».
- Адаптація щомісячної, квартальної звітності та індикаторних показників моніторингу імунізації до оновленого Календаря щеплень.
- Збільшення відсотка щеплень, проведених в закладах охорони здоров'я області.
- Забезпечити виконання обсягів профілактичних щеплень не менше 95% за рік.
- Розробка та затвердження Регіонального Операційного плану реалізації Стратегії у 2026-2028 роках